Parlament Europejski
2014-2019

Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

2018/0318(NLE)

25.10.2018

***

PROJEKT ZALECENIA

w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie zawarcia umowy o statusie między Unią Europejską a byłą jugosłowiańską Republiką Macedonii dotyczącej działań prowadzonych przez Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej na terytorium byłej jugosłowiańskiej Republiki Macedonii (COM(2018)0611 – C8-0000/2018 – 2018/0318(NLE))

Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

Sprawozdawczyni: Bodil Valero

Objaśnienie używanych znaków

*	Procedura konsultacji
***	Procedura zgody
***I	Zwykła procedura ustawodawcza (pierwsze czytanie)
***II	Zwykła procedura ustawodawcza (drugie czytanie)
***III	Zwykła procedura ustawodawcza (trzecie czytanie)

(Wskazana procedura opiera się na podstawie prawnej zaproponowanej w projekcie aktu.)

SPIS TREŚCI

Strona

PROJEKT REZOLUCJI USTAWODAWCZEJ PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO.....5

PROJEKT REZOLUCJI USTAWODAWCZEJ PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie zawarcia umowy o statusie między Unią Europejską a byłą jugosłowiańską Republiką Macedonii dotyczącej działań prowadzonych przez Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej na terytorium byłej jugosłowiańskiej Republiki Macedonii
(COM(2018)0611 – C8-0000/2018 – 2018/0318(NLE))

(Zgoda)

Parlament Europejski,

– uwzględniając wniosek dotyczący decyzji Rady (COM(2018)0611),

– uwzględniając [projekt umowy między Unią Europejską a byłą jugosłowiańską Republiką Macedonii] (XXXXX/2018),

– uwzględniając wniosek o wyrażenie zgody przedstawiony przez Radę na mocy art. 77 ust. 2 lit. b) i d), art. 79 ust. 2 lit. c) i art. 218 ust. 6 akapit drugi lit. a) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (C8-0000/2018),

– uwzględniając art. 99 ust. 1 i 4 oraz art. 108 ust. 7 Regulaminu,

– uwzględniając zalecenie Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (A8-0000/2018),

1. wyraża zgodę na zawarcie umowy;

2. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji, jak również rządom i parlamentom państw członkowskich oraz byłej jugosłowiańskiej Republiki Macedonii.

UZASADNIENIE

a. Kontekst

Wniosek dotyczący decyzji Rady ma na celu zatwierdzenie umowy o statusie między Unią Europejską a byłą jugosłowiańską Republiką Macedonii dotyczącej działań prowadzonych przez Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej na terytorium byłej jugosłowiańskiej Republiki Macedonii, jak przewidziano w rozporządzeniu (UE) 2016/1624 w sprawie Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej.

Wspomniane rozporządzenie przewiduje różne możliwości współpracy Agencji z państwami trzecimi. Koncepcja umowy o statusie ma zapewnić prawnie wiążące ramy operacji Agencji, kiedy członkowie zespołów posiadający uprawnienia wykonawcze byliby wysyłani na terytorium danego państwa trzeciego. Artykuł 54 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2016/1624 wyraźnie stanowi, że jeżeli przewiduje się rozmieszczenie zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej w państwach trzecich do działań, w ramach których członkom zespołów mają zostać przyznane uprawnienia wykonawcze, lub jeżeli jest to wymagane w ramach innych działań w państwach trzecich, Unia zawiera z danym państwem trzecim umowę o statusie.

Umowa o statusie ma obejmować wszystkie aspekty niezbędne do prowadzenia działań Agencji w państwach trzecich. Ponadto powinna ona określać zakres operacji, zakres odpowiedzialności karnej i cywilnej oraz zadania i uprawnienia członków zespołów rozmieszczonych w danym kraju. Umowy o statusie powinny też gwarantować pełne poszanowanie praw podstawowych oraz ustanowienie specjalnych mechanizmów rozpatrywania skarg, stosowanych w przypadku naruszeń praw podstawowych podczas tych operacji.

Umowa o statusie z byłą jugosłowiańską Republiką Macedonii jest drugą umową zawartą z państwem trzecim w serii negocjacji w sprawie umów o statusie rozpoczętych z krajami Bałkanów Zachodnich.

b. Stanowisko sprawozdawczyni

Sprawozdawczyni uważa, że zawieranie formalnych, prawnie wiążących porozumień w ramach współpracy z państwami trzecimi, w przeciwieństwie do nieformalnych uzgodnień roboczych, ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia przejrzystości, publicznej kontroli i demokratycznego nadzoru nad taką współpracą. Wszelkie umowy zawierane przez Unią Europejską z państwami trzecimi w sprawie działań prowadzonych przez Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej powinny być uważnie formułowane, mieć wartość dodaną oraz być absolutnie niezbędne i proporcjonalne pod względem celu i treści.

W związku z tym zawieranie umów o statusie ma kluczowe znaczenie nie tylko dla zapewnienia przejrzystości i rozliczalności operacyjnej współpracy Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej z państwami trzecimi, ale również w celu zapewnienia jasnych ram współpracy z państwami trzecimi w zakresie zarządzania zewnętrznymi granicami UE. Umowa o statusie powinna też zapewniać ochronę praw podstawowych i kłaść nacisk na obowiązek pełnego przestrzegania podstawowych praw i wolności przez członków zespołu, zwłaszcza w kwestii dostępu do procedur azylowych, godności człowieka, zakazu

tortur, nieludzkiego lub poniżającego traktowania, prawa do wolności, zasady non-refoulement, zakazu wydaleń zbiorowych, praw dziecka i prawa do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego w zakresie umowy. Ponadto w umowach o statusie należy systematycznie ustanawiać obowiązek tworzenia funkcjonujących i skutecznych mechanizmów rozpatrywania skarg dotyczących praw podstawowych zgodnie z art. 72 rozporządzenia (UE) 2016/1624, co zapewniłoby możliwość dochodzenia roszczeń w przypadku naruszenia praw podstawowych podczas prowadzenia operacji w ramach tej współpracy.

W celu ułatwienia sprawnego i należytego działania Agencji w przyszłości w odniesieniu do współpracy z państwami trzecimi należy uwzględniać również w przyszłych umowach pełne poszanowanie praw podstawowych, ochrony danych i prywatności. W celu zapewnienia odpowiedniej rozliczalności zawsze należy uwzględniać zadowalający status prawny członków zespołu oraz jasne zasady dotyczące odpowiedzialności karnej, cywilnej i administracyjnej. Jeżeli chodzi o przyszłe negocjacje w sprawie zawarcia umów o statusie, sprawozdawczyni apeluje do Komisji o to, by przed rozpoczęciem negocjacji zawsze przeprowadzała ocenę sytuacji w zakresie praw człowieka i praw podstawowych w danym państwie trzecim oraz niezwłocznie informowała Parlament Europejski o wynikach takiej oceny.

W odniesieniu do opracowania rozporządzenia w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej w dziedzinie współpracy z państwami trzecimi sprawozdawczyni podkreśla, jak ważne jest unikanie rozszerzania zakresu współpracy z państwami trzecimi na kraje, które nie mają zewnętrznej granicy lądowej z państwem członkowskim, zgodnie z mandatem Agencji do wspierania państw członkowskich w zarządzaniu zewnętrznymi granicami UE.

Mając na uwadze zbliżające się zawarcie umów o statusie z państwami trzecimi, sprawozdawczyni zwraca się do Komisji o bezzwłoczne udostępnienie i podanie do wiadomości publicznej wszystkich dokumentów, które są niezbędne do przeprowadzenia prac instytucjonalnych Parlamentu i wszczęcia odpowiedniej procedury zgody na mocy art. 99 ust. 1 i 4 oraz art. 108 ust. 7 Regulaminu, w tym projektów umowy o statusie przed jej zawarciem. Zapewniłoby to przejrzystość, należytą kontrolę publiczną i nadzór demokratyczny nad takimi umowami.

Podsumowując, sprawozdawczyni uważa, że proponowana umowa o statusie jest zgodna z wzorem umowy o statusie przewidzianym w komunikacie Komisji w sprawie treści i przepisów, które powinny zostać zawarte w ostatecznym porozumieniu.

Ponieważ niniejsza umowa wchodzi w fazę realizacji, Parlament zwraca się do Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej o niezwłoczne poinformowanie go o działaniach prowadzonych w związku z wdrażaniem umowy o statusie i przypomina Agencji o obowiązku włączania oceny współpracy z państwami trzecimi do sprawozdań rocznych zgodnie z art. 54 ust. 11 rozporządzenia (UE) nr 2016/1624.

W związku z powyższym sprawozdawczyni zaleca, aby Parlament zatwierdził projekt tekstu decyzji Rady.